

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tilleg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10-2 og 4-7. Lørdager fra 10-1. De øvrige dage fra kl. 10-4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3-4.

INNHold: Kyndelsmesse. Lysbringere eller mørkemenn. — Om bønn, magi og undere. — Personellforandringer innenfor den romerske Kurie. — Katolisismens stilling i England under kong Georg V. — Helligtrekongersfest i Propaganda-kollegiet. — Det lykkeligste rike i verden. — Spørsmål og svar. — Herhjemme — og derute.

Kyndelsmesse. Lysbringere eller mørkemenn?

Kristendommen kan se med glede på sin virksomhet som lysbringer.

Den har seiret over Mitrakultusen — dyrkelsens av en lysgud, av «Sol invictus» = den uovervinnelige sol. Seiret grundig og avgjørende selv om soldyrkelsen i våre dager har en slags efemer opstandelse hist og her hos overspente mennesker.

Om kristendommens stifter sies der i evangeliet at han er «det sanne lys» som opplyser hvert menneske som kommer til verden.

For Kirken er lyset symbolet på sannheten som den forkynner — livet som den bringer — kjærligheten som den opflammer — lykken som den skjenger.

Inn igjennom hele Kirkens liturgi slynger sig stadig lysmotivet: lys finner vi ved de eukaristiske fester — lys bæres under prosesjonene — flammer foran Tabernaklet — brenner under dåpen — skinner når vi mottar Eukaristien og når den siste salvelse meddeles. Lys stråler ved prestevigslen som ved alle de rituelle handlinger og kirkelige ceremonier.

Op en stor rolle spiller lyset ved alle kristendommens mysteriefester: a d v e n t s s ø n d a g anroper Kirken stjernenes ophøiede Skaper. I den hellige jule nat t går den himmelske lysning over Bethlehems marker og Epifani står helt i den underbare stjernes tegn. Kyndelsmesse priser Simeon det guddommelige barn som «et lys til opplysning for folkene». Langfredag tilhyller den strålende vårsol sitt ansikt for å sørge over naturens døende hersker — og på påskemorgen lyser det av englenes drakter. Himmelfartsdagen bæres Frelseren oppover av en lysende sky og ved pinsefesten kommer Helligånden til apostlene under de flammeformede tungers tegn. Med lyset går Kirken over jorden.

Kirken forkynner Sannhetens lys: «Gå ut i den hele verden og lær den all sannheten!» — denne misjon fikk Kirken av ham som kunde si om sig selv:

«Jeg er veien og sannheten og livet!» Og Kirken har bragt den fulle opplysning om alle de store spørsmål — om hvorfra, hvorfor og hvortil livet er.

Kirken har gitt menneskelivet mening og verdi. Hvor mange kaster ikke livet fra sig som en byrde når de har mistet troen fordi livet da er uten mening for dem.

Kirken har bragt kjærlighetens lys inn i verden. I de gamle skrifter fortelles om de første kristne, de første medlemmer av den unge Kirke: «Se hvor de elsker hverandre! De er ett hjerte og én sjel!»

Kirken formidler en lysende glede fordi den rydder alle hindringer for den sanne lykke av veien og lærer oss hvad lykke virkelig er.

Kristendommen kan være stolt over sin virksomhet som lysbringer og lysbærer.

Men dog er der dem som kaller dens representanter for m ø r k e m e n n.

Mørkemenn!

Var Herrens apostler mørkemenn? Disse høireiste folkets menn, disse opriktige menn som i tre år gikk skole hos ham om hvem Rousseau har sagt: «Hans liv var en vismanns og hans død en Guds». Disse menn som vandret i lyset fra Tabor og blev merket av pinsens flammer.

Mørkemenn!

Var de apostoliske mennesker mørkemenn, som etter folkevandringens omveltninger skapte en ny sterk ung verden i Europa?

Mørkemenn!

Er de mørkemenn de tusener av misjonærer som bringer evangeliets og sivilisasjonens fakkell ut til Tanganika, Tahiti, mot nord og syd, til øst og vest?

Mørkemenn!

Er de mørkemenn de strålende skikkelser på St. Peters stol: Leo XIII., Benedikt XV., Pius XI., hvis rundskrivelser over de sociale spørsmål, over autoritet, familie og mange andre aktuelle og grunnleg-

gende problemer går som lysstråler ut over en formørket verden?

Mørkemenn!

Er de mørkemenn, skikkelser som Augustin, Thomas av Aquina, Robert Bellarmin, som ved sin teologiske viden hever sig som kjemper op over sin samtid? Eller menn som Pascal, Volta, Secchi, Pasteur — alle videnskapelige lys og bekjennere av den sanne tro!

Nei, kristendommens lys kan like så lite slukkes i verden som solen på himlen. Og ennu har Kirken ikke løst sin oppgave helt — ennu vandrer mange mennesker i mørket.

Men ennu og alltid tenes hver Kyndelsmesse tusener på tusener av lys verden over og bæres ut blandt mennesker. Også vi skal tenne våre lys — og bære dem i hendene som tegn på at de også flammer i våre hjerter. Også vi skal bære dette flammende lys ut som varme og klarhet til våre medmennesker. Vi skal vandre i lyset, med lyset, for

lyset vi også, og bringe glede med oss hvor vi kan. Ti også vi har som Simeon skuet verdens lys og følt dette glade budskaps makt.

Lysbringere eller mørkemenn — valget står også til oss. Så la oss slutte med ordene fra Kyndelsmessens lysevigselse: «Herre Jesus Kristus, du sanne lys som opplyser hvert menneske som kommer til verden — utgyd din velsignelse over disse kjerter og hellige dem med din nådes lys. Og gi miskunnelig at likesom disse lys når de tenes med synlig lys kan forjage nattens mørke så være også våre hjerter, opplyst av en usynlig ild som er den Helligånds glans, fri for all syndens blinnhet, så at vi med sjelens lutrede øie kan se hvad der er dig velbehagelig og gagnlig for vår frelse, så vi efter dette livs dunkle omskiftelser kan nå det uforgjengelige lys! Allmechtige evige Gud — utgyd din velsignelses nåde over disse kjerter, at de små spre lys utadtil, så våre sjeler ved din miskunnhet ikke må mangle din ånds lys i vårt indre. Amen».

Om bønn, magi og undere.

Å ville berøve menneskene bønnens velsignelse, er å angripe religionen i dens innerste livskjerne. Intet under derfor at all kamp mot den kristne tro alltid har koncentrert sig om dette vitale punkt, ti kunde man lamme et menneskes evne og kraft til å be, var veien ikke lang til å lamme selve dets tro. Mange våpen er blitt og blir benyttet i denne kamp, men særlig har man grepet til spott og hån og flir og hadde man mistanke om at et menneske virkelig bad i fullgod tro på sin bønns makt, da var man ikke sen med å være ute og betegne ham som overtroisk, gammeldags, feig, egenkjærlig og hyklerisk.

Dog — det er ikke bare de som vil håne og spotte alt som hører kristendommen til som ser med mistroiske blikk på bønner. I grunnen er det en langt sørgeligere foreteelse at der innenfor alværlige videnskapsmenns kretser råder nesten usannsynlig mange misforståelser av hvad bønner egentlig innebærer og om følge av denne uvidenhets også hersker nesten ubegripelige fordommer. Man mener at bønn er helt uforenlig med det moderne naturvidenskapelige verdensbillede og derfor er diktert av en primitiv livsanskuelse som er et nutidsmenneske uverdige. Bønn — og for den saks skyld også vallfarter, prosesjoner o. l. hvorved man anroper om helbredelse fra sykdom og hjelp i nød og fare — settes på linje med dyrkelsen av «medisinnmenn og værmagere», som ved besvergelses kan influere på gudene og naturkreftene.

Når ens bønn får den slags angrep kan det være godt å huske på at vi også er ifølge med store videnskapsmenn. Menn som Newton, Boyle, Ampère, Volta og Pasteur var standhaftige i bønn og tro. Et opfinnengen som Marconi uttalte fornylig gjennom Mundopressen som intervjuet ham: «Jeg tror

på bønnens makt. Jeg tro på den, ikke bare fordi jeg er katolikk, men også fordi jeg er videnskapsmann».

Men selvfølgelig tillegger ikke disse menn bønner en magisk virkning — de likesåvel som alle andre kristne anser magi for å være helt uforenlig med troens vesen og deres innstilling til bønner kan derfor ikke på noen måte sidestilles med de primitive folkeslags holdning overfor sine medisinnmenns besvergelses.

Selvfølgelig er det det at vi katolikker tror på undere som har forledet våre motstandere til å tenke at vår tillit til bønnens kraft hviler på en magisk livsanskuelse. De mener at vi alltid når vi ber venter en direkte synlig inngripen fra Guds side som om nødvendig vil sette naturens lovmessighet ut av funksjon. Dette er imidlertid en helt misvisende oppfatning, ti selvfølgelig har vi ikke en så naiv og uverdige forestilling. Vi tror ikke at Gud på den måte stadig korrigerer sitt eget verk. Vi tror som den moderne naturforsker på naturbegivenhetenes lovbundne forløp — men vi tror ikke at denne lovmessighet skyldes en ren mekanisk virksomhet av naturkreftene. De ledes av en fast og målbevisst tanke. Selvfølgelig anerkjenner også vi katolikker kausallovenes urokkelighet — men vi innskrenker dem ikke til kun å utspille sig på det fysiske plan. Vår virkelighet — den realitet som vi tror på — er vidtomfattende og har mange forskjellige former, og dens krefter er ikke bare bevegelsesenheter, varmekalorier, magnetiske strømmer o. l., men fullt så meget åndelige ideer og etiske verdier. Vi ser ikke bare i verden et mekanisk system av kretsende atomer og stjerner, men vi skuer i den først og fremst et gjennombeåndet kosmos, som får

sitt lys ikke bare av lysbølger som kan opfattes av synets fysiske sans, men fullt så meget opklares av ordnede tanker, og som ikke bare regjeres av brutale hestekrefter, men også av en målbevisst vilje. Den første årsak til alt er ikke den døde materie, men Guds levende ånd. Vi tror derfor at oprinnelsen til all tilværelse og all virksomhet ikke er en mekanisk naturkraft og dens lover. Naturlovene er vår formulering og konstatering av verdensaltets orden og harmoni, men de er ikke forklaringen på denne orden og denne harmoni, ikke årsakene til den. De er bare et uttrykk for meningen med den. Årsaken til alt er for oss katolikker e n styrende absolutt ånd, ett villende forsyn, ett livsprinsipp — nemlig den personlige Gud, på hvis allvitenskap og allmakt vi tror like så visst som på hans alltid år-våkne kjærlige omsorg og styrelse.

Og ut fra denne tro ber vi og stoler på at vår bønn rekker frem og utøver sin virkning uten at vi derfor forutsetter et brudd eller en endring i naturlovene. Vi vet jo at den allvitende Gud har kjent alle sine forstandsbegavede skapningers anrop og bønner allerede dengang han satte naturkreftene i funksjon og foreskrev dem deres områder — ti deri ligger åndens vidunderlige styrke at den også kan ta fremtiden i bruk som mål, regne med den som en sikker faktor. I alt menneskelig virke har vi jo som en svak avglans av denne strålende realitet. I Guds allmakt, allvitenskap og allgodhet har vi en sikker garanti for at han har tatt selv sin svakeste skapnings minste bønn med i sin evige verdensplan. Vi som tror på Guds forsyn, tror derfor ikke på at vår bønn er maktesløs selv overfor naturlovene — den tankegang ligger oss i det hele tatt fjern fordi den i sin filosofiske ubehjelpelighet kun beveger sig i det fysiske rum og tid.

Vi vet at Gud er større enn våre små menneskelige tanker og denne overbevisning hjelper oss over tilværelsens dunkle punkter når vi støter på noe som vi ikke kan forstå. Den sanne filosofi, den sanne livsvisdom er ikke å la sig anfekte av smålig tvil når vår egen klokskap og forståelse slår klikk, men tvertom med barnets tillit betro alle sine sorger og bekymringer til den allmechtige far i himmelen. Denne levende gudstro er kilden til en kristens bønn — ikke magisk overtro.

Den magiske verdensanskuelse er følgelig helt forskjellig fra den katolske, fordi den gir et falsk og uriktig svar på livets mange spørsmål og gåter og har et eiendommelig og misvisende syn på forholdet mellom årsak og virkning. Men det er ikke så rart, ti istedetfor å gå helt til bunds i alle foreteelser og finne ut til deres kjerne, deres siste årsak, deres urgrunn — så blir magieren hengende fast et eller annet sted på veien i sine spekulasjoner og hefter sig ved troen på noen hemmelige krefter som virker hinsides den fysiske uvirkelighet og som ikke anerkjenner noen moralske bånd. Hans livsanskuelse blir følgelig omgitt og behersket av troen på disse transendentale krefter uten mening og uten lover som således er en stadig trussel mot

naturkausaltiteten og til og med undrar sig det guddommelige forsyn og derfor ikke kan anropes gjennom bønn, men gjennom visse menneskers viden om bestemte besvergelsesformularer. Men følgen av denne dualisme blir at noe unaturlig og uhyggelig, noe gudløst og derfor demonisk alltid truer magierens liv og vil forstyrre dets fred og harmoni. Det er lett å se at denne spaltning i tilværelsen bringer den magiske livsanskuelse i rakt motsetningsforhold til både det fysikalske verdensbilledes mekaniske ensformighet og til det kristne harmonisk sammenføyede verdensbillede, som lar alle de mange forskjellige krefter og elementer i tilværelsen samle sig til sist i den guddommelige allmakts absolutte enhet.

Naturligvis — skriver universitetsprofessor dr. Albert Lang, München, i tidsskriftet «Schönere Zukunft», hvorfra vi har hodetankene i denne artikkel — krever en katolikk ikke i sin bønn at der skal skje undere for hans skyld. Det er selvfølgelig helt logisk at troen på undere er uadskillelig forbundet med troen på Gud. Den prinsipielle forskjell mellom den religiøse og fysikalske verdensanskuelse består jo i dette, at den første samler alle naturlovene sammen i en abolutthet, men den annen frakjenner dem besiddelsen av en indre nødvendighet. Sannheten er at alle fenomener og alle foreteelser ved siden av sin fysiske og sanselige form har et metafysisk innhold. Altså — Gud forandrer ikke naturlovene, ti han omgjør aldri sine beslutninger — og han har heller ikke nødig å forbedre dem: hans visdom har jo forutsett alle muligheter. Men der gis tilfelle hvor Gud for et høiere overnaturlig måls skyld handler i mot naturlovenes rent fysiske uttrykk — f. eks. hvis han ved et under ønsker å vise alle skapningers begrensning og deres avhengighetsforhold til ham og derved tilintetgjøre den menneskelige selvforherligelse med dens mange stadiene Prometeusforsøk — eller ved et under vil stadfeste et oppdrag han har gitt. Da er undere som ubedragelige sannhetsbevis Gud gir for sin eksistens.

Vi katolikker tror ikke at det er undernes mening å fullstendiggjøre eller forbedre naturens orden. Gud skjenker etter sin egen verdensplan solskinn og regn, sundhet og hjelp til den som ber. Undere er og blir undtagelser — overordentlige nådebeviser som skal styrke troen, opmuntre den moralske kraft og skake sjelene op fra den religiøse likegyldighets dvale.

Det er magiens vesen at den tror å kunne fremmane undere. Men som den i teorien er i aller høyeste grad på villspor, så er den i praksis fornuftsstridig og umoralsk. Ti magi i praksis vil jo si at et menneske gjennom visse besvergelses søker å komme i forbindelse med de av ham formodede eksisterende hemmelige krefter for å sette sig i besiddelse av dem og ved deres hjelp fremme sine egne egoistiske planer — enten han nu søker direkte å opnå denne forbindelse eller indirekte gjennom særlig «kraftladede» individer som de villes «medi-

sinmenn». Han er imidlertid ikke alltid oppmerksom på at hele denne innstilling er en hyldest til de demoniske makter — ikke minst fordi det man ønsker å opnå som oftest strider mot de etiske og sociale lover. Magiske besvergelses er derfor ikke alene et angrep på logisk kausal tenkning, men også en fornektelse av Gud og derfor en forsyndelse mot religionen, mot kristendommens klare idé.

Når den kristne vender sig i bønn til Gud, så skjer det ikke for å bruke ham som tjener for sine egne mål, men for å vidne om sin villighet til selv å tjene ham. For det er jo bønnens dypeste beretigelse: å hylde og anerkjenne Guds majestet og herlighet — og denne ærbødige holdning innebærer at vi overlater bønnehørelsen og dens hvorledes helt til Guds vise styrelse, idet vi ikke vil undra oss den i Kosmos rådende orden, men villig underkaster oss den. Vi vet at vår bønn alltid skal slutte med et betingelsesløst: «Fader, skje ikke min, men din vilje!» — og vi venter ikke virkningen igjennom magisk tvang, men ut fra Guds frie kjærlighet. Og vi vet at bønn må aldri innebære et forsøk på gjennom den å få en hjelp så vi kan undra oss vår egen plikt — da er vi inne på magiens tankegang. Vi vet at vi kan kun vente hjelp fra Gud om vi selv setter alle våre krefter inn. Men da oplever vi også at et intenst bønneliv så langt fra som våre motstandere påstår fører til fatalisme og feig resignasjon, men tvertom skjenker oss et tappert livsmot, en glad tillitsfullhet og den største motstandskraft i lidelse og fare. Og det kan være et virkelig under når vi betenker vår opprinnelige natur.

Personellforandringer innenfor den romerske Kurie.

Da mange av de i det hemmelige Konsistorium av 16. desember utnevnte kardinaler har tilhørt den kuriale forvaltning er der blitt en hel del stillinger ledige innenfor Kurien. I de siste uker er disse blitt besatt og dette har skapt store forandringer i den kirkelige centralforvaltning etter at denne i en årrekke har vært svært konstant.

Den nye kardinal *La Puma* som hittil var sekretær for religionskongregasjonen, er blitt prefekt for denne kongregasjon istedetfor den franske kuriekardinal *Lépicier*. Denne kongregasjon beskjeftiger sig med alle de spørsmål som vedrører ordenslivet: disiplin, utdanning og ordensfolks formue og privilegier. Som sekretær i kardinal *La Pumas* sted er ansatt titularbiskop *Pasetto* av kapusinerordenen.

Også den nye kardinal *Jorio* er blitt prefekt for den samme kongregasjon, hvor han i mange år har virket som sekretær, nemlig sakramentskongregasjonen som har med alle de spørsmål å gjøre der henger sammen med sakramentenes juridiske forutsetninger og rettsvirkninger — således især med ekteskapet. Det er derfor helt naturlig at man

som ny sekretær har kalt mgr. *Bracci*, som har tilhørt Rotaens, den pavelige domstols, dommerkollegium.

Som sekretær for propagandakongregasjonen istedet for kardinal *Salotti*, er utnevnt erkebiskop *Constantini*, som samtidig likesom sin forgjenger beklær stillingen som president for centralforvaltningsrådet for det pavelige forbund til troens utbredelse og det pavelige forbund av St. Peter for de innfødte prester. Begge disse forbund arbeider for ideell og materiell støtte av misjons-tanken.

Ifølge tradisjonen er den til kardinal utnevnte rotadekan *Massimos* stedfortreder *Graziolo* rykket op på hans plass. Stillingen som sekretær ved den øverste pavelige domstol *Signaturen*, som er blitt ledig ved kardinal *Cattani-Amadoris* utnevnelse er blitt besatt med rotadommer *Morano*.

Innenfor selve pavehoffets rekker er der allerede tidligere skjedd forandringer, idet *Arborio Mella* fra begynnelsen av desember har fungert i kardinal *Caccia-Dominionis* sted. Kardinal *Cremonesis* efterfølger som pavelig almisseeutdeier er titulærerkebiskop *Migone*. Interessantest er imidlertid de forandringer som er foretatt innenfor den Hellige Stols formuesforvaltning. Det apostoliske Kammer fungerte tidligere som pavelig finansdepartement og dets formann — kardinal *Camerlengo* beklædde stillingen som finansminister. De øvrige medlemmer av det apostoliske Kammer: visekamerlengo, generalskattmesteren, generalauditøren og kammerklerikenes prelatkollegium var meget innflytelsesrike menn, hvis stillinger imidlertid i nutiden kun består som rene ærestitler uten praktisk betydning. Kun Kardinal *Camerlengo* innebærer en viss realitet, idet han fungerer i tiden mellom en paves død og til hans efterfølger er valgt. Nu er den løpende forvaltning av den Hellige Stols formue og inntekter overgått til en liten kardinalkommisjon som har erfarne lægfolk som rådgivere og i hvis spiss kardinalstatssekretæren står. Den viktigste mann i denne kommisjon var formuesforvaltningens sekretær mgr. *Mariani* som hver torsdag blev mottatt av paven og praktisk talt beklædde stillingen som finansminister. I siste konsistorium er nu også han blitt utnevnt til kardinal — men for vedblivende å kunne benytte sig av hans erfaringer har paven utnevnt ham til medlem av den omtalte kardinalkommisjon og til formann for den Hellige Stols formuesforvaltning — et embede som ikke har eksistert før nu og helt er tilpasset sin nuværende innehavers person.

Hvad den Hl. Stols inntekter forøvrig angår, så hersker der mange falske forestillinger om hvor de skriver sig fra. Hovedkildene er utbytte av kapital og grunneiendom, Kuriens forvaltningsgebyrer, avgifter av orden og ærestitler og endelig de såkalte Peterspenger, som består i frivillige bidrag fra katolikker over hele verden, men som nu på grunn av de dårlige tider skrumper mer og mer følelig inn. Den Hl. Stol opkrever ingen skatt. Disse inn-

Katolisismens stilling i England under kong Georg V.

Som man vil vite av dagspressen avgikk kong Georg V. av England, dronning Mauds bror, ved døden mandag den 20. januar litt før midnatt.

Blandt de mange som ved denne konges jubileumsfestlighet ifjor bragte ham sin begeistrede hyldelse var også katolikkene i England og i alle det store britiske verdensrike forskjellige besiddelser, som enstemmig hilste ham som en rettferdig regent og om et følgeverdige mønster på en god familiefar. Med kong Georg V. avslutter en epoke som har vært vidne til en stor og gledelig fremgang for katolisismen overalt i landet og koloniene.

Kong Georg var den første engelske konge som nektet å avlegge den antikatolske kroningsed som forøvrig hans far kun med den ytterste motvilje hadde avlagt. Den inneholdt en høitidelig erklæring mot Transsubstansiasjonen og mot paven, skrev sig helt fra 1578 og var formulert slik at den måtte såre alle loyale katolikker på det dypeste mens den samtidig også vakte mishag i alle rett-tenkende protestanters sinn. I en for nylig utkommet biografi av den siste anglikanske primas Randall Davidson, berettes der om de mange vanskelige forhandlinger som blev ført før man fant frem til en tilfredsstillende formular. Denne, som også er blitt benyttet av kong Edward VIII da han avla kroningseden og som er den samme som den hans far benyttet, lyder nu således: «Jeg . . . erklærer at jeg er en troende protestant og at jeg ifølge det sanne innhold av de lover som sikrer mitt rike en protestantisk tronfølger, vil oprettholde og overholde disse lover med mine beste krefter».

De britiske katolikker æret som alle sine andre landsmenn i kong Georgs person fedrelandets øverste hersker som en personifikasjon av nasjonens beste egenskaper. De æret og elsket ham som en mann med fremragende gode og edle egenskaper og utrettelig i sin plikttroskap. Under hans regjering har katolisismen fått en fast og sikker posisjon i landet. Under verdenskrigen gjenoptok kong Georg V. den diplomatiske forbindelse med den Hellige Stol. Kort før sin siste svære sykdom undertegnet han The Catholic Relief Act som med et slag gjorde ende på alle de antikatolske undtagelsesbestemmelser som ennu fantes i lovgivningen som en levning fra forfølgelsestiden. Selv om ennu ingen katolikk har innehatt en statsrådportefølje så beklær de dog nu ansvarsfulle stillinger i forvaltningen og mange av de viktigste diplomatiske poster. Mens den senere kong Edward VII. som prins av Wales kun turde

tekter brukes til den centrale kirkelige forvaltning og i propagandaoiemed, misjonslandene m. m. Kirkens finansvesen i almindelighet er decentralisert i størst mulig utstrekning.

avlegge Leo XIII. et uoffisielt besøk og også senere ved sitt offisielle besøk i 1903 måtte ta visse hensyn til stemningen i landet, så fikk den offisielle visitt som kong Georg V. og dronning Mary avla hos pave Pius XI. den 9. mai 1923 et helt igjennem høitidelig preg.

Om kong Georg V.'s personlige innstilling til Kirken vet offentligheten kun lite — men der forsikres at han gjennom sin personlige venn lord Halifax med stor sympati fulgte de tilnærmelsesbestrebelse som konferansene i Malines representerte. Hoffet teller også nu fler katolske adelsmenn enn noen gang før — selv i de høieste stillinger, og kong Georg stod i personlig forbindelse med flere katolske biskoper — særlig med nu avdøde kardinal Bourne. Også den nuværende erkebiskop Hinsley av Westminster nød kongens fulle tillit.

Ute i koloniene minnes nu de engelske katolikker med takknemlighet den kraft hvormed kong Georg V. gikk inn for deres likestillethet.

Helligtrekongersfest i Propagandakollegiet.

Av Sigurd Brun Tønnessen.

Jeg skulde ønske at «St. Olav»s lesere kunde ha hatt anledning til å overvære en Helligtrekongersdag her i Propagandakollegiet. Det er en opplevelse som man aldri glemmer, fordi man her får et inntrykk av hvorledes Guds Kirke har vokset igjennem de snart to tusen år som er gått siden de hellige menn fra Østerlandene besøkte det lille Jesusbarn i Betlehem.

Ti her i kollegiet er der studenter fra ikke mindre enn 38 nasjoner. De forbereder sig til å kunne arbeide videre på Kirkens utbredelse i sine hjemland når de har avsluttet sine studier her, og det er derfor ganske naturlig at i et slikt misjonskollegium blir Helligtrekongers dagen særlig betydningsfull og feires særlig høitidelig som en av kirkeårets største fester.

Allerede ved det første syn av den monumentale internatsfasade forstod man at her feires der fest. Ut fra så å si hvert eneste vindu hadde de forskjellige nasjoners studenter hengt sitt nasjonalflagg — heller ikke det norske manglet. Det hadde til og med i likhet med det danske, fått en meget dominerende plass.

Inne i kapellet var der pyntet med lys og blomster i massevis og alle altrene strålte i festskrud. Presis kl. 7 kom hans eminense kardinal Fumasoni-Biondi for å lese kommunitetsmessene. Og mens han gikk op mot høialtret sang koret «Ecce sacerdos».

I mellom kardinalens messe og høimessen blev der lest uavbrutt messe etter de forskjellige ritus som nu er forenet med Rom. Ved høialtret leste en armenisk biskop messen og ved sidealtrene var der russisk, gresk, ukransk, syrokaldeisk, malabarisk

og mange andre. Hele tiden under disse messer sang de forskjellige nasjoners studenter gruppevis på sitt morsmål. Norges to studenter sang «Deilig er jorden», tostenmig. Vi vilde jo ikke stå tilbake for kineserne eller noen av de andre nasjoner.

Kl. 10,30 var der så høimesse ved propagandans nye sekretær, erkebiskop Constantini. Under denne messe sang koret aldeles vidunderlig flerstemmig.

Om eftermiddagen fikk vi uventet et gledelig besøk, idet patriarken av Antiokia, den nylig utnevnte kardinal Tappouni kom for å hilse på oss. Det er en vakker prelattype som straks vant alles hjerter. Han holdt en liten tale for oss på fransk, hvori han uttalte sin glede over besøket fordi det varmet hans hjerte å se så mange nasjoners representanter og å vite at de alle hadde det ene mål: å vinne sjeler for Kristus. I hans følge var der ikke mindre enn tre ekspropagandister — en biskop og to prester.

Så avsluttedes da denne uforglemmelige festdag med andakt og sakramental velsignelse kl. 7. Velsignelsen blev gitt ved propagandans forrige sekretær, den meget avholdte og populære kardinal Salotti, hvis besøk alltid er en oplevelse. Jeg tror neppe jeg har sett en mann som kan gripe ungdommens hjerter som denne prelat. Alltid har han noen opmuntrende ord å si og alltid lyser hans øine av godhet og fromhet.

Hele denne vidunderlige dag måtte jeg tenke på de ord som Jesus sier om sennepskornet, som når det vokser op, blir til et stort tre som himlens fugler kan bygge reder i. Den katolske Kirke idag er et bevis på denne vekst. Den begynte med det lille fattige barn i Betlehem som de tre vismenn kom for å hylde. Den vokste — og den vokser daglig med Jesus gjennom hans apostlers efterfølgere på jorden. Den er nu et stort tre som kan rumme alle som vil anerkjenne ham som verdens Frelser og Forløser.

S. B. T.

Det lykkeligste rike i verden.

Vatikanbyen — pavestolen altså — er blitt kalt «det lykkeligste rike i verden» og som man vil forstå av det følgende må man medgi at denne fordringsfulle betegnelse har sin berettigelse. Av alle jordens nu bestående riker er Vatikanbyen det eldste, samtidig med at det er det minste — men den søker ikke på noen måte å forøke sitt innbyggerantall. Tvertom er det meget vanskelig for en fremmed å få tillatelse til å opslå sin bopel der for godt. Ti staten har mer enn nok å gjøre med å sørge for sine egne 993 borgere. Disse har sine særlige rettigheter: pass, frimerker og sine særlige lover — og som landets overhode har de den samme som 480 millioner mennesker også ser op til som åndelig far og veileder: den Hl. Fader pave Pius XI.

I hele staten finnes kun ett stort handelshus i hvis butikker alle innkjøp må gjøres. Allerede i den tidlige morgenstund er disse butikker også overfylte av husmødre — men der er ingen fare for at de ikke skal få sitt behov dekket, ti ingen forretning kan være bedre forsynt og ha større utvalg av alt, enn Vatikanbyens. Og alt er av beste kvalitet samt betraktelig billigere enn hvis man kjøper det i selve Rom. Vatikanbyen har nemlig ingen tollgrense og innførte varer er ikke belagt med noen som helst avgifter, så man får kjøpe produkter fra alle verdens kanter til priser som ikke kan sammenlignes med hvad det koster annetsteds. Kaffe, sukker, vin, tobakk o. s. v. betales latterlig billig i forhold til hvad man må betale bare noen meter lengere borte, på den annen side av den italienske grense. Her kan enkelte varer koste inntil det dobbelte på grunn av de høie avgifter i selve Italia. Intet under at Roms husmødre hjertelig misunder sine lykkelige søstre i Vatikanbyen — og der vilde sikkert bli smuglet uhyre hvis ikke der var satt de strengeste straffer for denne trafikk — til og med tapet av de statsborgerlige rettigheter!

Vatikanbyen har sitt eget mønsterbakeri, som fremstiller alt det brød som trenges — og hver morgen ser man en munk forlate pavens privatbolig for å besørge innkjøpet av melk, smør og brød til hans Herlighets frokost.

I butikkene møtes alle husmødrene som sagt om morgenen for å gjøre sine innkjøp for dagen og slå en liten prat av. For å forebygge smugling blir der våket strengt over at alle innkjøpene passer til familiens eget forbruk, og for hver enkelt kunde føres der en bok som angir hvor meget hver trenger til toppforbruk av hver enkelt vare. Derved får også statens myndigheter et visst overoppsyn med innbyggernes økonomi. Ti nesten alle er ansatt i statens tjeneste, og hver måned trekkes innkjøpsbeløpet fra i lønningene hvorved man undgår at noen skal komme i gjeld til handelshuset.

Kl. 8 om morgenen går Vatikanbyens mannlige befolkning til sitt arbeid og barna i skole. Da staten ikke selv har noen skole går de i en italiensk skole som ligger i den romerske bydel Borgo noen hundre meter fra Vatikanbyens grense. De får der den samme undervisning som de italienske barn, men er ikke forpliktet til å delta i de legemsøvelser som ellers er obligatoriske for italienske barn, samt har lov til å ha fri visse religiøse festdager som ikke finnes i de italienske skolers kalender.

«Vatikanets barn» som man kaller dem, danner en liten gruppe for sig selv. De blir meget misundte av de andre barn fordi disse vet at deres foreldre tjener godt, bor i moderne boliger og har mange forrettigheter, som deres egne familier ikke har. Man kan trygt si at det i det hele tatt gjør livet lettere å leve når man er så lykkelig å tilhøre Vatikanets statsvesen, og særlig barna føler sig trygge ved å vite at når de er ferdig med sin skoletid har de fortrinnsrett til en løpebane i Vatikanets tjeneste og

slipper således fri for den sedvanlige kamp for å få arbeid.

Ti der gis mange forskjellige arter av beskjeftigelser som en borger i Vatikanbyen kan gripe til — og han behøver aldri å forlate den hvis han ikke selv ønsker det. Paven er den mest konservative hersker i verden og avskjediger aldri noen arbeider og funksjonær uten av de aller mest tvingende og selvforskyldte grunner. Der finnes familier som i flere hundre år har vært knyttet til pavestolen.

Når dertil kommer at Vatikanbyens borgere er fri for alle skatter kan man ikke undre sig over at 900 000 mennesker som lever i Mussolinis Rom, med misundelse ser på de 993 sjeler som lever i Vatikanbyens Rom og kaller dem «Vatikanets lykkelige —?»

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, mgr. Kjelstrup i Kristiansand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Pavene i Oldkirken.

Spørsmål: Ifølge våre protestantiske lærebøker i historie var det først omkring det 6. århundre de romerske biskoper gjorde krav på å være apostelen Peters etterfølgere og overhyrder for hele kristenheten. Det skulde derfor være interessant å høre om katolikkene kan peke på historiske kjennsgjerninger som viser at de kristne også i de første århundrer betraktet Romas biskop som de andre biskopers overordnede og hele Kirkens hyrde og lærer. Kan De i all korthet gi mig noen opplysninger om dette?

En lærer.

Svar: Jeg må først be Dem undskyldte at Deres spørsmål har måttet vente så lenge på å bli behandlet. Saken er at jeg offentliggjør spørsmålene med de tilhørende svar i den rekkefølge jeg får dem, så enhver må vente til hans tur kommer, selv om det er mindre betydningsfulle spørsmål som på den måten kommer foran. Forresten er det så meget å si om det emne De bringer på bane at det ikke er lett å fatte sig «i korthet».

Den 12. februar 1911 holdt den navngjetne protestantiske teolog og kirkehistoriker dr. Harnack i Berlin et foredrag om Pavedømmet som vakte enorm opsikt. Han fortalte at han tidligere hadde hatt de vanlige protestantiske fordommer mot Pavedømmet, men grundige historiske studier, særlig av de eldste kirkefedre hvis skrifter er sørgelig lite kjent av de fleste protestantiske teologer, hadde tvunget ham til å revidere sin opfatning totalt. Han ironiserte over de mange protestantiske fabler som ennå blir trodd av den store masse og sa bl. a.: «Aldri har verden sett en situasjon som har virket mer velsignelsesrikt enn Pavedømmet, men derfor må det dele skjebne med all sann storhet her i verden: det må hånes, bakvaskes og stenes». Professorens latterliggjorde den gjengse protestantiske påstand at

Pavedømmet skulde være opstått med Gregor den store (590—604) og minnet om at allerede Kalixtus I. (217—222) optrådte med pavelig myndighet, ja at allerede Viktor I. (189—198) truet med å ekskommunisere de asiatiske menigheter som ikke vilde underordne sig Romas anordninger med hensyn til tiden for å feire påsken, kristenhetens største fest. «Romas biskop kunde umulig optre med en slik myndighet», sa dr. Harnack, «med mindre hele Kirken anerkjente ham som sitt overhode».

La mig til disse Harnacks ord få knytte noen opplysninger om Romerbispen som delvis levet ennå nærmere apostlenes tid:

1. Klemens I. (90—99) som omtales i det Nye Testament og var apostelen Peters tredje etterfølger, sendte som Kirkens overste hyrde et brev til menigheten i Korint og bila de stridigheter som hersket der. Brevet eksisterer ennå, ja er endog oversatt til norsk (ved pastor J. Jansen).

2. Ignatius, biskop av Antiokia († 107) sender et brev til Romerbispen, Aleksander I., og ber ham om å sørge for kirken i Antiokia når den mister sin biskop, ti — sier han — «Romas kirke har jo forsetet i det kristne brorskap».

3. Polykarp, biskop av Smyrna († 166), appellerer til den romerske biskop i spørsmålet om når påsken skal feires.

4. Vranglæreren Marcion som var blitt ekskommunisert av biskopen av Pontus, appellerer i året 150 til Romas avgjørelse.

5. Pave Soter I. († 175) sender en rundskrivelse til alle Asias biskoper og oppmuntrer dem til mot under forfølgelsene, «som en far taler til sine barn», sier kirkehistorikeren Eusebius.

6. Ireneus, biskop av Lyon († 202) skriver at «med Romas kirke må alle andre kirker stemme overens, fordi den fører forsetet og er grunnlagt av apostlene Peter og Paulus».

7. Tertullian († 240) skriver: «O Romas kirke, lykkelig er du ved din ledende stilling, du som apostlene har grunnlagt ved sitt blod og vigslet ved sin forkynnelse».

8. Prestene i Alexandria klager i det 3. århundre i et brev til pave Dionysius (259—268) over den lære deres biskop fører. Paven skrider inn og forlanger biskopens redegjørelse.

9. Keiser Aurelian henvender sig i det 4. århundre og ber Romas biskop, Julis I. (337—352) om å avgjøre hvorvidt Paul av Samosata skal beholde sitt bispesete, Antiokia, eller ikke.

10. Kyprian, biskop av Kartago, († 258), kaller Roma «apostelen Peters residens og den ypperste av alle kirker, hvor prestedømmets enhet har sin rot».

Dette utvalg av historiske kjennsgjerninger forteller med overveldende klarhet at den romerske biskop helt fra aposteltiden anerkjentes som Kristi Kirkes synlige overhode, apostelen Peters rettmessige arvtager som hyrde for Kristi lam og får (Joh. 21, 15—17).

K. K.

Ekteskap og Skilsmisse.

Spørsmål: Jeg vet at Møderkirken ikke tillater ekteskap mellom fraskilte, og jeg respekterer den for dens troskap mot Evangeliet og Kristi klare, tydelige ord (Markus 10, 10—12 og a. st.). I vårt lutherske krkesamfund setter man seg jo dessverre daglig ut over Skriftens forbud i dette styk-

ke og lutherske prester «vier» fraskilte rett som deter uten samvittighetsskrupler, likesom vår lovgivning på dette område har sviktet Evangeliets idealer. Imidlertid vilde jeg gjerne vite hvordan den katolske Kirke stiller sig i dette spørsmål, når talen er om et blandet ekteskap. Kan f. eks. en katolikk samtykke i at den fraseparerte lutherske ektefelle opnår skilsmisse for å kunne inngå nytt ekteskap?

En gammeltroende kristen.

Svar: Svaret på dette spørsmål er liketil. Som De selv uttaler, eksisterer der for et gyldig inngått Ekteskap — etter Bibelens og den katolske Kirkes lære — ikke noe som heter skilsmisse, d. v. s. oppløsning av Ekteskapet. Imidlertid er jo også et blandet ekteskap (d. v. s. et ekteskap mellom en katolikk og en protetant) gyldig, hvis det er inngått med kirkelig dispensasjon og etter Kirkens forskrifter. Følgelig kan en katolsk kristen ikke gi sitt samtykke til skilsmisse til beste for den fraseparerte lutherske ektefelle uten å komme i motsetningsforhold til det fundamentale prinsipp for den katolske religion: Troen på at den katolske Kirke er Kristi eneste legitime organ og at den i alt den forkynner som tros- og sedelære veiledes av den Hellige Ånd. Hvis en katolikk gav et slikt samtykke, vilde det være ensbetydende med et brudd med Moderkirken og utelukkelse fra dens nådemidler (se Matt. 18, 17).

K. K.

Herhjem me.

HS. HØLERVERDIGHET BISKOPEN forlot Oslo onsdag for via Bergen og Stavanger å reise til Nederland. Oppholdet der vil antagelig vare henimot to måneder. Under biskopens fravær vil all post som ikke er adressert til ham «personlig», bli åpnet av provikaren.

Hamar. Hamar lokalavd. av St. Olavs forbund avholdt sitt månedlige møte i foreningslokalet lørdag 18.-1 26 med kåseri av kand. jur. Markus Endresen. Oslo over emnet. «Inntrykk fra Syd-Afrika». Foredragsholderen som hadde opholdt seg en tid dernede gav oss på en fengslende måte ett godt innblikk i forholdene. De geografiske, sociale, økonomiske og religiøse tilstande blev utmerket tolket, hvilket også den kraftige applaus var ett godt bevis på. Ved det festlige dekkede bord tok kapellanen pater Cadart ordet bragte sognepresten pater Andreas Alby en høistemt hyldest i anledning hans navnedag 19-1. Pateren trakk i sin tale sammenligning mellom St. Andreas's arbeidsfelt og de norske fjell — og pater Alby i sin svartale lot oss ane at grunnen for hans virksomhet her i Norge kan vi takke hans vernehelgen for. Fra St. Torfinnslaget blev jubelanten overbragt blomster. Etter en times hyggelig opphold rundt bordet — både med sang og skjemt, fikk ungdommen more sig en stund, og før vi riktig fikk summet oss var kl. blitt 24. — Tiden går så altfor fort i godt selskap. Sluttet med sang no. 29 i «Helg og Heim» og den vanlige katolske hilsen «L. v. J. kr».

Referent.

Oslo. St. Elisabethkongregasjonen avholdt onsdag d. 22ende januar en meget vellykket nyttårsfest for medlemmer med herrer. Tillike var der utsendt serlig innbydelse til medlemmene av St. Josepsforeningen og O. K. J. De dyktige katolske husmodre hadde som vanlig utsmykket salen på det festligste — og etter at prefekten fru Nylund hadde budt velkommen fikk man musikk av frk. Margit Johannessen fra Stabekk som mottok forsamlingens taknemmelige anerkjennelse for sin elskverdige underholdning. Festen hadde forevrig sitt tradisjonelle — hvilket her vil si serdeles vellykkede forløp. Willy og Øivind Olafsen spillte en morsom liten skets — og en munter pakkeauksjon med

den utrettelige og opfinnsomme hr. R. Ruyter som auksjonarius gledet og overrasket med mange pene og nyttige ting. Det virksomme og opofrende styremedlem fru Sørum deklamerte i kostyme en liten morsom historie på vers — og alle styremedlemmene forevrig hadde hendene og tankene optatte med å glede og gavne gjestene, som alle hygget sig med stor taknemmelighet ovenfor kongregasjonen for den vakre fest.

Oslo. St. Olavs lokalforening av St. Olavsforbundet avholdt søndag d. 26. januar sin årlige generalforsamling som hadde funnet stor og gledelig tilslutning. Ved styrebordet satt foruten sognepresten formannen hr. Bruce, sekretær og kasserer hr. Bergmann samt styremedlemmene frkn. Ingeborg Endresen og Tuve Solegård. Forhindret fra fremmøte var fru Geist og hr. Weiss. Etter at der av formannen var hilst velkommen og Olavshymnen var avsungen fastslog formannen den stadig stigende interesse for forbundet, hvorpå hr. Bergmann opleste årsberetningen, som mottokes med anerkjennelse, og regnskapet som meddeltes decharge. Man gikk derpå over til valg. Formannen gjenvalgtes med stor majoritet — likeledes hr. Bergmann, fru Geist og frk. Ing. Endresen. Istedetfor de to medlemmer som definitivt uttråtte, frk. Solegård og hr. Weiss valgtes hr. Bongard med hr. E. Mikkelsen som suppleant og frk. Svarstad med frk. M. Abry som supleant. Til revisorer gjenvalgtes frk. Ragnhild Anderson og istedetfor frk. Halle som ønsket å fratres valgtes frk. Marie Müller. Suppleanter blev frkn. Torgersen og Borch. Med foreningens tilslutning bragte hr. Bruce dernæst de fratredende styremedlemmer en hjertelig takk for deres innsats i årets løp. Man drøftet derpå forskjellige interne anliggender, således bestemmelsen at et medlem av en lokalforenings styre ikke kan være medlem av Centralstyret og omvendt. Man enedes om å stryke vedkommende paragraff. På forespørsel oplystes der at der hver uke leses to messer for forbundets og dets medlemmers vel og hver måned een tl i samme intensjon. Med en liten takketale for godt fremmøte og ønsker om stadig voksende interesse avsluttede formannen generalforsamlingen hvorefter man gikk over til et vellykket selskapeleg samvær.

og derute —

CEYLON. «Catholic Times» bringer en del meddelelser fra «Indiens perle» som øen Ceylon kalles. De fleste preseter der får sin utdannelse ved engelske universiteter og leder siden katolske undervisningsanstalter ved siden av sin prestegjærning. Disse institusjoner nyter stor aktelse — og så hos øens regjering som har meddelt de fleste av dem eksamensrett med gyldighet for de forskjellige embeder o. l. I 1928 fikk øen sin egen munkeorden «Vår Frue av den hellige rosenkrans kongregasjon», grunnlagt av pater Thomas, O.M.I. Dens regler ligner Trappistenes og dens særlige opgave er å arbeide for Ceylons og Indiens omvendelse ved bønn og bot. Den er meget streng — fasten varer således hele året og dens medlemmer nyter aldri kjøtt, fisk, egg, tobakk og vin samt har vedvarende taushetsplikt. Befolkningen på øen forstår helt å vurdere disse ofre og viser ordenen megen velvilje — der er stor tilstrømning til den og det viser sig at menn fra alle kaster har kall til den. Kastevesenet er jo ellers overalt i Indien en mektig hindring for troens utbredelse. Også blandt kvinnene er der en sterk bevegelse op for å få dannet et lignende kvinnelig ordenssamfund. Øens befolkning kaller munkene for «taushetens menn» — og der er allerede grunnlagt et nytt kloster i Madhu som ligger midt i junglen, den cingahlesiske jungle.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.